

ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς οὐδέποτε ἀναζήση ἐκ νέου, ὅπως παραμείνη νεκρός, ὅπως παραμείνη τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἀντίλυτρον δι' ὅλης τῆς αἰωνιότητος.

Τὸ νὰ ἐγερθῇ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἄνθρωπος καὶ πάλιν, τοῦτο θὰ συνεπήγετο δύο τινὰ ἄτοπα: θὰ συνεπήγετο (1) τὴν ἀνάληψιν τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν προσφερθέντος ἀντιλύτρου, ἣτις πρῶξις ἤθελεν ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἐγκατάλειψιν ἡμῶν ὑπὸ τὴν καταδίκην τοῦ θανάτου ὡς καὶ πρότερον. (2) θὰ συνεπήγετο δι' αὐτὸν αἰωνίαν ἀπώλειαν τῆς ὑπεριέρας αὐτοῦ φύσεως, ἣν εἶχεν ἀφήσει ὅπως γείνη ἄνθρωπος, καὶ καταστῇ ὁ Λυτρωτὴς ἡμῶν καὶ συνεπῶς θὰ συνεπήγετο ὡς ἐπακόλουθον δι' ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πιστότης ἐκ μέρους αὐτοῦ κατέληξεν εἰς τὸν αἰῶνιον αὐτοῦ ὑποβιβασμὸν εἰς κατωτέραν φύσιν. Ἄλλ' οὐδεὶς τοιοῦτος παραλογισμὸς καὶ οὐδεμία παρομοία ἀνακολουθία διαλαμβάνεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ θείου σχεδίου. Ὁ Κύριος ἡμῶν ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος, καὶ ὡς ἄνθρωπος παρέδωκε τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν, τὸ ὑπὲρ τοῦ πεσόντος ἀνθρώπου ἀντίλυτρον ὡς ἀμοιβὴν δὲ τῆς πιστότητος αὐτοῦ ὁ Οὐράνιος Πατὴρ οὐχὶ μόνον ἐπανεκατέστησεν αὐτὸν εἰς τὴν ζωὴν, ἀλλ' ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν φύσιν οὐχὶ μόνον ὑπεριέραν τῆς ἀνθρωπίνης τοιαύτης, ἀλλ' ὑπεριέραν καὶ τῆς προτέρας αὐτοῦ ἀκόμη φύσεως, καταστήσας αὐτὸν κοινωνὸν τῆς θείας φύσεως μετὰ τῶν ὑψίστων αὐτῆς ἰδιοτήτων καὶ τιμῶν. Εἰς τὴν ὑπερυψωμένην δ' αὐτὴν, τὴν παροῦσαν δηλονότι, κατάστασίν του, ὁ θάνατος εἶναι ὅλως ἀδύνατος — ὁ Κύριος ἡμῶν εἶναι ἤδη ἀθάνατος.

Ἄφοῦ λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς ἐγένετο τὸ ἀντίλυτρον, τὸ δοθὲν διὰ τὴν ἔξαγορὰν τοῦ Ἀδάμ καὶ τοῦ γένους αὐτοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν ὅπως ὁ ἄνθρωπος Ἰησοῦς ἦναι ἐπίσης ὁ δεύτερος Ἀδάμ, ὁ νέος πατὴρ τοῦ γένους ἀντίτοῦ Ἀδάμ διότι ὁ ἄνθρωπος Ἰησοῦς ἀπέθανεν, ἀπέθανε διὰ πάντος, καὶ δὲν δύναται νὰ ἦναι ὁ πατὴρ ἢ ζωοδότης τοῦ κόσμου.

Ἐκεῖνος ὅστις κέκτηται ἤδη, δυνάμει ἔξαγορᾶς, τὸν τίτλον πατρός τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς, εἶναι ὁ ἀναστὰς καὶ δεδοξασμένος Ἰησοῦς, ὁ ὢν κοινωνὸς τῆς θείας φύσεως, — οὗτος εἶναι

ὁ Δεύτερος Ἀδάμ. Ὡς δὲ εἶδομεν ἤδη* ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐν σαρκὶ δὲν ἦτο ὁ Δεύτερος Ἀδάμ δὲν ἦτο ὁ πατὴρ γένους τινός, ἀλλ' ἦλθεν ἀπλῶς ὅπως ἐξαγοράσῃ τὸν Ἀδάμ καὶ τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ γείνη οὕτως ὁ πατὴρ αὐτῶν ἐστοίχισε δ' εἰς αὐτὸν πᾶν ὅτι εἶχεν ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἐξαγορὰν αὐτὴν καὶ οὐδὲν τοῦ ἐναπέμεινε. Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ νόημα τῶν Γραφῶν, ὡς τοῦτο ἐκτίθεται ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου. Ο πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δευτέρος ἄνθρωπος [ὁ δευτέρος Ἀδάμ] ἐξ οὐρανοῦ [κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν, εἰς τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα]... καὶ ὡς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊτοῦ [Ἀδάμ] φορέσωμεν [ἡμεῖς ἢ Ἐκκλησία, οἱ μετὰ τοῦ Χριστοῦ συγκληρονόμοι, καὶ συμμετοχοὶ εἰς τὰς μεγίστας καὶ πολυτίμους ἐπαγγελίας περὶ κοινωνίας ἡμῶν εἰς τὴν θείαν φύσιν—Ρωμ. γ'. 17, Β'. Πέτρ. α'. 4] καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανοῦ [τοῦ δευτέρου Ἀδάμ] «Οὕτω καὶ γέγραπται, Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδάμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν ὁ ἔσχατος [ὁ δευτέρος] Ἀδάμ εἰς πνεῦμα ζωοποιῶν ἀλλὰ οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν». — Α. Κορθ. ιε'. 45, 48.

Ἐπεκτείνοντες περαιτέρω τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματός μας περὶ τοῦ διατὶ ἐξηγοράσθη τὸ γένος ἡμῶν, ἔχομεν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀποστόλου, ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἐξαγορᾶς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐγένετο (ἀπέκτησε, τοῦτέστι, τὸ δικαίωμα ὅπως γείνη) ὁ Μεσίτης τῆς Καινῆς Διαθήκης (Ἐβρ. γ'. 6, θ'. 14—16). Ἡ νέα δὲ αὕτη διαθήκη εἶναι διάταξις ἣν ὁ Θεὸς προδιέθετο ἵνα δι' αὐτῆς δύναται νὰ δείξῃ καὶ ἐξασκήσῃ ἔλεος ἐπὶ τοῦ πεπιτωκότου γένους. Ἡ νέα διαθήκη δὲν ἠδύνατο νὰ τεθῆ εἰς ἐνέργειαν ἄνευ Μεσίτου. Ὁ δὲ μεσίτης ἀνάγκη νὰ ἐγγυηθῆ εἰς τὸν Θεὸν ἐπὶ τινῶν ζητημάτων ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος. Πρὸ πάντων ἀνάγκη νὰ ἀπολυτρώσῃ τὸν ἄνθρωπον, πληρώνων πληρὴς ἀντίλυτρον ἢ δὲ πρὸς τοῦτο θυσία, ἣν προσέφευρεν ὁ Κύριος ἡμῶν, ὀρίζεται ἐντεῦθεν «τὸ αἷμα τῆς διαθήκης» διὰ τοῦ ὁποίου ἡ διαθήκη καθίσταται ἀποτελεσματικὴ, ἐνεργός. Ἐξαγοράσας δὲ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς κατα-

* Ἴδε σελίδα 170.

δίκης, ἥτις ἐπεβάρυνεν αὐτὸ συνεπεία τῆς ἁμαρτίας, ὅπως σφραγίσῃ τὴν νέαν διαθήκην καὶ καταστήσῃ αὐτὴν ἀποτελεσματικὴν, ὁ Μεσίτης εἶναι τελείως εἰς θέσιν καὶ τελείως ἐξουσιοδοτημένος νὰ πράξῃ ὑπὲρ τοῦ ἐξαγορασθέντος γένους πᾶν ὃ, τι δύναται νὰ πράξῃ, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτοὺς ὀπίσω εἰς πλήρη ἀνθρωπίνην τελειότητα, καὶ πλήρη πρὸς τὸν Θεὸν ἁρμονίαν—καὶ παραστήσῃ αὐτοὺς οὕτω ἀμώμους καὶ ἀμέμπτους ἐνώπιον τοῦ Πατρός, ἐν ἀγάπῃ, μὴ ἔχοντας πλέον ἀνάγκην τῆς ἐπεμβάσεως εἰδικῆς διαθήκης διαλλαγῆς, οὐδὲ μεσιτείας. Τὸ τοιοῦτον ὁμως ἔργον, μακρὰν τοῦ νὰ ἔχῃ συμπληρωθῆ, ἤρχισε μόνον—ὡς ἐκ τούτου ὁ κόσμος δὲν εἶναι εἰσέυ εὐπρόσδεκτος παρὰ τῷ Πατρὶ, θ' ἀπαιτήσῃ δὲ ὅλον τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, ὅπως παρασκευάσῃ καὶ καταρίσῃ τοὺς θέλοντας καὶ εὐπειθεῖς διὰ τὴν πλήρη συμφωνίαν καὶ τελείον αὐτῶν συνδιαλλαγὴν μετὰ τοῦ Πατρός.

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παρόντος αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, μικρὰ τις δράξ ἐκ τῶν τοῦ ελυτρωμένου γένους καλεῖται ὅσοι δὲ ἀκούουσι τὴν θείαν κλήσιν, καὶ προσέρχονται εἰς τὸν Πατέρα διὰ πίστεως εἰς τὸν Μεσίτην καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, οἱ τοιοῦτοι **λογίζονται** δεκτοὶ ὡς τέλειοι, ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτοῖς νὰ παραστήσωσιν ἑαυτούς, μετὰ τοῦ Λυτρωτοῦ των, ὡς ζώσας θυσίας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Πατρός καὶ τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, καὶ τοιουτοτρόπως ἀναπτύξωσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν ὁμοίότητα τοῦ ἀγαπητοῦ. Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως, ἐὰν προθύμως καὶ ἐν χαρᾷ συμπάθωσι μετ' αὐτοῦ, συνδοξασθῶσιν ἐπίσης μετ' αὐτοῦ μετ' οὐ πολὺ, καὶ γεινωσι συνεργοὶ καὶ συγκληρονόμοι αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, τοῦ αἰῶνος τῆς εὐλογίας καὶ μακαριότητος τοῦ κόσμου, ὑπὸ τοὺς ὄρους τῆς νέας διαθήκης. Οἱ τοιοῦτοι δὲ, δέον νὰ μὴ λησμονῶμεν, ἀποτελοῦσιν ἐξαίρεσιν τῶν λοιπῶν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους οἱ τοιοῦτοι, οἱ «**ἐκλεκτοὶ**» τοῦ αἰῶνος τοῦ Εὐαγγελίου, λογίζονται ὡς «**ἀδελφοὶ**» τοῦ Χριστοῦ, ὡς «**Νύμφη**» τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ἐκκλησία ἥτις εἶναι τὸ «**ὄμα** αὐτοῦ», ἀλλ' οὐδαμοῦ ὀνομάζονται τέκνα τοῦ Χριστοῦ, Οὗτοι γίνονται δεκτοὶ παρὰ τοῦ Οὐρανίου Πα-

τρὸς ὡς υἱοὶ καὶ γεγεννημένοι διὰ τοῦ Λόγου τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Λόγου αὐτοῦ εἰς οὐρανίαν φύσιν. Οὗτοι, ὡς εἶδομεν ἤδη, δύναται δικαίως νὰ ἀναγνωρίζωσι τὸν Ἰεχωβά ὡς Πατέρα αὐτῶν, ὡς ἀπ' εὐθείας γεννώμενοι παρ' αὐτοῦ, καὶ οὕτως οἱ τοιοῦτοι εἶναι «ἀδελφοὶ» τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. — Α. Πέτρ. α'. 3.

“Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν κόσμον ἐν γένει, τὸ θεῖον σχέδιον εἶναι, ὅπως ὁποῦντε, κατὰ τι διάφορον ἀντὶ νὰ δικαιωθῶσιν οὗτοι πρῶτον ἐκ πίστεως, καὶ ἀναγεννηθῶσιν ἀκολούθως εἰς θεϊαν φύσιν, κλπ., δέον ν' ἀναμείνωσι μέχρι τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος, καὶ τότε, ἀντὶ ν' ἀναγεννηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἰεχωβά εἰς νέαν φύσιν, θὰ ἀναλάβωσιν ὀπίσω τὴν παλαιὰν αὐτῶν φύσιν, τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἀπηλλαγμένην τῶν ἐλαττωμάτων καὶ τῆς ἐκ τῆς ἁμαρτίας διαφθορᾶς. Ἡ ἐλπίς τοῦ κόσμου εἶναι ἀποκατάστασις «τοῦ ἀπολωλότος» τοῦ ὅτι ἐχάθη ἐν Ἐδὲμ (Ματθ. ιη'. 11, Πράξ. γ'. 19—21.) Ἡ ὑπὲρ τοῦ κόσμου προμήθεια τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ αὐτὴ ἀκριβῶς ἣν εἶδομεν ἐν τῷ ἀντιλύτρῳ: “Οὐ ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς κατέθεσε τὴν ἀνθρωπίνην αὐτοῦ τελειότητα, καὶ πάντα τὰ δικαιώματα καὶ προνόμια, τὰ ὅποια αὕτη συνεπήγειο, ὅπως ἀπολυτρώσῃ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα «τὸ ἀπολωλός», τὴν ἐν Ἐδὲμ **δνλ.** ἀπολεσθεῖσαν ἀνθρωπίνην τελειότητα, τὴν ἀνθρωπίνην κυριαρχίαν καὶ πάντα τὰ δίκαιώματα καὶ προνόμια τοῦ ἀνθρώπου, συμπεριλαμβανομένου ἀκόμη καὶ τοῦ προνομίου τῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ συγκοινωνίας καὶ τοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ταῦτα δὲ τὰ ὅποια ἐξηγοράσθησαν ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὅποια, εἰς τὸν ὠρισμένον καιρὸν, μέλλουσι νὰ προσφερθῶσι πρὸς πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα ὑπὸ τοὺς ὄρους τῆς νέας διαθήκης.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Εὐαγγελικὸς αὐτὸς αἰὼν ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου πρὸς ἐκλογὴν «τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ», διὰ τὸν κόσμον σημαίνει ὅτι, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς, ἡ μεγάλη Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀντὶ νὰ διατηρήσῃ δι' ἑαυτὸν καὶ μόνον τὸ ὑπόρρημα τοῦ πατρὸς ἢ ζωοδότου τοῦ κόσμου, προσεταιρίσθη εἰς ἑαυτὸν «μικρὸν τι ποιμνιον,» τὸ ὅποιον κέκτηται τὴν ὁμοίτητα τοῦ

χαρακτῆρος αὐτοῦ, τὰ μέλη τοῦ ὁποίου συμμετέσχον εἰς τὰ παθήματα τοῦ παρόντος καιροῦ, καὶ οἷτινες μέλλουσι νὰ εἶναι ἐπίσης συμμετοχοὶ τῆς μελλούσης δόξης, καὶ ἀποτελέσωσι μετ' αὐτοῦ τὸν μέγαν Προφήτην, τὸν μέγαν ἱερέα καὶ μέγαν Βασιλέα, τὸν μέγαν Ζωοδότην ἢ Πατέρα τοῦ κόσμου τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπως δώσῃ ζωὴν εἰς ὄντινα δήποτε ἤθελε δεχθῆ ταύτην ὑπὸ τοὺς ὄρους τῆς νέας διαθήκης. Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν τοιαύτην ἔννοιαν εἶναι τὸ ὅτι αἱ Γραφαὶ διακηρύττουσιν ὅτι εἰς τῶν τίτλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν εἶναι «Πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος». Τὸ ὑπόρρημα δὲ τοῦτο δὲν ἐξεπλήρωσε κατὰ τὸ παρελθὸν καθ' οἷανδήποτε ἔννοιαν ἢ βαθμόν. Ἐκεῖνος ὅμως ὅστις ἐξηγόρασε τὴν ἀνθρωπότητα ἐπὶ δαπάνῃ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς, ἔχει ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ, κατὰ θείαν διάταξιν, πλήρες τὸ δικαίωμα, τίτλον καὶ ἐξουσίαν νὰ μεταδώσῃ εἰς πάντας ὅτι ἤθελον δεχθῆ, συμφώνως πρὸς τοὺς ὄρους αὐτοῦ, πᾶν ὅτι ἀπωλέσθῃ, καὶ πᾶν ὅτι ἐξηγοράσθῃ πάλιν ἐκ τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τελειοτήτων μετὰ περισσοτέρας γνώσεως.

Πρὸς τούτοις, ἐπειδὴ εἶναι ὁ νόμιμος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους πατὴρ, καὶ ἐπειδὴ θὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς ζωὴν, ἧς ἐστοίχισεν εἰς αὐτὸν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν, εὐρίσκομεν ὡς ἐκ τούτου διακηρυτιτόμενον ἐν ταῖς Γραφαῖς ὅτι τὸ γένος τῆς ἀνθρωπότητος κεῖται τελείως εἰς χεῖρας τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, δικαιουμένου ἀπολύτως νὰ ἐνεργήσῃ ἀπέναντι αὐτῶν, καὶ κρίνῃ περὶ τῆς ἀξιοῦτος ἢ ἀναξιοῦτος αὐτῶν δι' αἰωνίαν ζωὴν. Τοῦτο δὲ τὸ ὅποῖον ὁ Κύριος ἡμῶν θὰ ἐργασθῆ διὰ τὸν κόσμον, ὡς Πατὴρ, κατὰ τὸν μέλλοντα αἰῶνα, ἐργάζεται ἤδη διὰ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ, τὴν σύζυγον, τὴν Νύμφην αὐτοῦ, κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα. Τὴν τοιαύτην δὲ σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐξεικονίζει ὁ Απόστολος, λέγων ὅτι, ὡς ὁ Οὐράνιος Πατὴρ εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ Χριστοῦ, οὕτως ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας ὡς σύζυγος δὲ, εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς γυναικὸς καὶ ὅλης τῆς οἰκογενείας. Συμφώνως δὲ πρὸς ταῦτα ἀναγινώσκομεν ὅτι, «Οὐδε γὰρ ὁ Πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ Υἱῷ». (Ἰωάν. ε'. 22) Ἡ ἡραβωνισμένη Νύμφη τοῦ Χριστοῦ οὐδεμίαν

ἔχει ἄμεσον θέσιν παρὰ τῷ Πατρὶ, εἰμὴ ἐν τῷ ἀγάπητῷ αὐτῆς Νύμφῳ καὶ δι' Αὐτοῦ καὶ μόνον. Τὰ αἰτήματα αὐτῆς ἀποτείνονται ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, διὰ τῆς ἀξιομισθίας αὐτοῦ, καὶ δέον νὰ ἐξακολουθήσωσιν ἀποτεινόμενα οὕτω, μέχρι οὗ ἔλθῃ τὸ τέλειον, ὅποτε αὕτη θέλει ληφθῆ ἐν δόξῃ— εἰς τὴν τελείαν ἐλευθερίαν τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς πρώτης ἀναστάσεως—

Κατὰ τὸν αὐτὸν ἐπίσης τρόπον ἢ ἀνθρωπότης ἐν γένει, τὰ τέκνα τοῦ Χριστοῦ, δέον πάντες ν' ἀναφέρωνται τότε εἰς αὐτὸν, ὡς Κεφαλὴν αὐτῶν, ὡς Πατέρα Αὐτῶν, οὐδὲ θὰ ἔχωσιν ἐπικοινωνίαν τινὰ μετὰ τοῦ Οὐρανίου Πατρός, οὐδὲ θὰ ἀναγνωρίζωνται ποσῶς παρ' αὐτοῦ μέχρι οὗ τὸ κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα ἔργον θὰ ἔχῃ ἀποκαταστίθη καὶ ἐπαναφέρῃ εἰς τέλειότητα πάντας ὅσοι θὰ ἐπωφεληθῶσιν ἐκ τῶν κατὰ τὸν ρηθέντα αἰῶνα προνομίων. Κατὰ τὸν Χιλιετῆ ὁμοῦ αἰῶνα, ὅποτε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς θέλει παραδώσει τὴν Βασιλείαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, τότε θὰ εἰσαχθῶσι καὶ οὗτοι καὶ θὰ ἔλθωσιν ὑπὸ τὴν ἄμεσον διακυβέρνησιν τοῦ μεγάλου καὶ ἐνδόξου Πατρός πάντων, τοῦ Παντοδυνάμου Ἰεχωβᾶ. — Α'. Κορινθ. ιε'. 24.

Ἐκ τῆς ἀπόψεως λοιπὸν ταύτης δύναται νὰ κατανοηθῆ διατι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὀνομάζεται ὁ Πατὴρ τοῦ Ἀδάμ ἢ τῶν τέκνων αὐτοῦ, καίτοι αὐτὸς ἦν ὁ ἄμεσος δημιουργὸς τοῦ Ἀδάμ,— ὡς εἶναι γεγραμμένον, «χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν, ὃ γέγονεν». Ἡ διαφορὰ δὲ ἔγκειται εἰς τὸ γεγονὸς καθ' ὃ, εἰς τὴν ἀρχικὴν δημιουργίαν ὁ Λόγος ἦν τὸ μέσον, ὁ πράκτωρ τοῦ Ἰεχωβᾶ, καὶ ἐξετέλει ἔργον μὴ συνεπαγόμενον οὐδεμίαν ἐκ μέρους αὐτοῦ δαπάνην ἐνῶ ὡς ὁ Δεύτερος. Ἀδάμ θέλει δίδει εἰς τοὺς ἀνθρώπους δικαιώματα ζωῆς, ἅτινα ἐστοίχισαν εἰς αὐτὸν μεγάλως: δικαιώματα ἀγορασθέντα διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ πολυτίμου αἵματος.

Ἡ ΑΝΤΙΛΥΤΡΟΝ ΔΕΝ ΣΥΝΕΠΑΓΕΤΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΝ.

Ἡ ἀποτυχία τοῦ νὰ διακρίνωσι τὴν μεταξὺ ἀντιλύτρου καὶ συγχωρήσεως ὑπάρχουσαν διαφορὰν ἤγαγέ τινες εἰς σημαντι-

κὴν σύγχυσιν ἰδεῶν καὶ φρονήματος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Πολλοὶ, συνήθους νοημοσύνης Χριστιανοὶ, παραδέτουσι πολλάκις χωρία ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἐκ τοῦ τάφου καὶ τοῦ θανάτου ἀπολύτρωσιν ἡμῶν, εἰς τὴν διὰ τιμῆς, αὐτοῦ τοῦ πολυτίμου αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ἔξαγορὰν ἡμῶν, κλπ., καὶ ἐνταυτῷ ὁμιλοῦσι περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Πατρὸς παναγάθου ἀφέσεως πάντων τῶν παραπτωμάτων. Ὀλίγοι, ὡς φαίνεται, σκέπτονται, καίτοι πολλοὶ γνωρίζουσι βεβαίως ὅτι ἀντίλυτρον καὶ συγχώρησις ἐκφράζουσι δύο ἀκριβῶς ἀντιθέτους ἰδέας.

Οἱ ἐπόμενοι τῶν λέξεων αὐτῶν ὀρισμοὶ εἶναι οἱ ὑπὸ τῶν Λεξικογράφων ἀναγραφόμενοι : —

Ἀπολυτῶ, — Ἀποκτιῶ κατοχὴν πράγματός τινος διὰ τῆς πληρωμῆς τοῦ ἀντιτίμου.

Ἀντίλυτρον, — Τὸ πληρωθὲν ποσὸν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν προσώπου τινὸς κρατουμένου ἐν αἰχμαλωσίᾳ, ὡς δεσμίου ἢ αἰχμαλώτου.

Ἀντιπαραβάλλετε ἤδη πρὸς ταῦτα τὴν σημασίαν τῶν λέξεων.

Ἄφεσις ἢ συγχώρησις, — Τὸ συγχωρεῖν τὴν ποινὴν τινὸς, ἢ ἀντιπαρέρχεσθαι ταύτην. Ἀπέχειν τοῦ ἀπαιτῆσαι τὴν ποινὴν. Ἀπὸ νομικῆς δ' ἀπόψεως, ἀπαλλάττειν τινὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβληθείσης αὐτῷ καταδίκης.

Σημειώσωμεν δ' ἐπίσης ἐνταῦθα τὸν ὀρισμὸν ἑτέρας τινὸς λέξεως, ἧτις, καίτοι στενῶς σχευζομένη πρὸς τὴν λέξιν ἄφεσις ἢ συγχώρησις δὲν εἶναι ἐντούτοις ἀκριβῶς, ἢ ἰδίᾳ πρὸς τὴν λέξιν ταύτην, δηλ.

Χαρίζεσθαι ἢ Συγχωρεῖν, — Θεωρεῖν τινα ἀπηλλαγμένον τῆς τιμωρίας, παύειν τοῦ νὰ τρέφῃ τις μνησικακίαν ἢ ἐχθροπάθειαν κατὰ τινος.

« Ὁ νόμος οὐδεμίαν ἀναγνωρίζει συγχώρησιν ».

Καὶ ὁ πλεον κοινότατος νοῦς δύναται νὰ διακρίνῃ ὅτι τὸ διὰ τῶν λέξεων « ἀπολυτῶ » καὶ « ἀντίλυτρον » ἐκφραζόμενον νόημα, ἀντιτίθεται καὶ εἶναι ἀσυμβιβασιον πρὸς τὸ διὰ τῆς λέξεως **συγχώρησις** ἐκφραζόμενον νόημα. Ἐπειδὴ ὁμοῦς πᾶσαι αἱ λέξεις αὗται εἶναι ἐν χρήσει ἐν ταῖς Γραφαῖς, ἀναφορικῶς μὲ τὴν πολιτείαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν πεπτωκότα ἄνθρωπον,

πολλοὶ σπουδασταὶ τῶν Γραφῶν φρονοῦσιν ὅτι αὐταὶ χρησιμοποιοῦνται ἀδιαφόρως καὶ συνωνύμως ἐν τῇ ἀγίᾳ Γραφῇ: συμπεραίνουν εἰς ἐπομένως ὅτι ἐναπόκειται εἰς αὐτοὺς νὰ ἐκλέξωσι, καὶ εἴτε νὰ προσαρμόσωσι τὸν ὄρισμὸν τῆς «**συγχωρήσεως**» εἰς τὰς λέξεις «**ἀντίλυτρον**» «**ἀπολυτρῶ**», ἢ τὰνάπαλιν, τὸν ὄρισμὸν τῶν λέξεων «**ἀντίλυτρον**» καὶ «**ἀπολυτρῶ**» εἰς τὰς λέξεις «**συγχώρησις**» καὶ «**συγχωρεῖν**». «**Ἡ τοιαύτη τακτικὴ μακρὰν ἀπέχει τοῦ ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας**»: διότι συγχέει δύο τινὰ χωριστὰ καὶ διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων ζητήματα, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἀναστατάωσις καὶ σύγχυσις. Διὰ πολλοὺς ἡ δυσκολία φαίνεται ὅτι ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι οὗτοι δὲν θέλουσι καὶ ἐπομένως δὲν ἐκζητοῦσι τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος — φοβούμενοι ὅτι αἱ ἐναντίον τῆς ἀληθείας τοῦ **ἀντιλύτρου** θεωρίαι αὐτῶν θέλουσιν οὕτω ἐξελεγχθῆ καὶ καταδικασθῆ.

Οὐδὲν σαφέστερον τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκε τὴν παράβασιν τοῦ Ἀδάμ, οὐδὲ ἐχάρισεν αὐτῷ τὴν ποινὴν: πάντα τὰ πέριξ ἡμῶν γεγονότα, τόσον ἡ στενάζουσα καὶ ὠδινιώσα κτίσις, ὅσον καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ περὶ τῆς «**ἀποκαλυπτιομένης ὀργῆς τοῦ Θεοῦ**» — τῆς «**ἀρᾶς**», τοῦ θανάτου, ὡς τοῦ μισθοῦ τῆς προπατορικῆς ἀμαρτίας, πάντα ταῦτα διαδηλοῦσι μεγαλοφώνως ὅτι ὁ Θεὸς δὲν συνεχώρησε τὸν κόσμον, δὲν ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν τὴν ποινὴν τῆς ἀμαρτίας, τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἐπὶ ἕξ καὶ πλέον χιλιάδας ἔτη. Ὁ συγχέων τὴν δικαίωσιν τῶν ἀμαρτωλῶν διὰ τῆς ἀξιομισθίας τῆς ὑπὲρ ἀμαρτίας θυσίας τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀντικαταστάτου ἢ ἀντιλύτρου τοῦ ἀμαρτωλοῦ, πρὸς τὴν ἄφεσιν ἢ **συγχώρησιν** ἄνευ πληρωμῆς, δὲν ἐξήσκησεν εἰσέτι δεόντως τὰς ἑαυτοῦ αἰσθήσεις. Ἐὰν ὁ Θεὸς ἔχει χαρισθῆ εἰς τὸν Ἀδάμ ἢ θελεν ἀποκαταστήσει αὐτὸν εἰς τὰ προνόμια τῆς Ἐδὲμ καὶ τὸν κῆπον αὐτῆς, δι' οὗ συνετηρεῖτο ἡ ζωὴ, καὶ αὐτὸς ἤθελεν εἰσέτι ζῆ, καὶ ἡ ἀπειροπληθὴς αὐτοῦ οἰκογένεια δὲν ἤθελεν ἀποθνήσκει «**διὰ τὴν παρακοὴν ἑνὸς ἀνθρώπου**».

Ἐὰν ποτε ὁ Θεὸς ἤθελεν ἔλθει ἀρωγὸς πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀφήσει ἢ συγχωρήσει εἰς αὐτὸν, τὸ τοιοῦτον ἤθελεν συνεπάγεσθαι τὴν πλήρη αὐτοῦ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ πάσης

τῆς φθορᾶς, τῶν ἀσθενειῶν, τῶν πόνων καὶ τοῦ θανάτου ἤθελε σημάνει πλήρη ἀποκατάστασιν εἰς πάντα ὅσα ἀπωλέσθησαν. Πρόδηλον ὅθεν οὗτος ὁ Θεὸς δὲν συνεχώρησε τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, ἀλλ' εἰσέτι διακρατεῖ τὴν ὀργὴν τοῦ ἁγίου αὐτοῦ νόμου, καὶ τῆς κατὰ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως. Οὐδεμία μάλιστα ἐξωτερικὴ μαρτυρία ὑφίσταται διὰ τὸν κόσμον τῶν ἀνθρώπων οὗτοι ἀπολυτρώθησαν καὶ ἐξηγοράσθησαν. Μόνον οἱ πιστοὶ γνωρίζουσιν εἰσέτι περὶ τούτου, καὶ δέχονται τὴν μαρτυρίαν ταύτην οὐχὶ δι' ὄψεως, ἀλλὰ διὰ πίστεως εἰς τὸν Λόγον τοῦ Κυρίου, τὰς ἀπείρους διακηρύξεις τοῦ ὁποίου ἐπὶ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ἔχομεν ἤδη ἀναφέρει. Αἱ ὄραται μαρτυρίαι καὶ ἀποδείξεις τοῦ ἀντιλύτρου θὰ διακρίνονται μόνον κατὰ τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα, ὅποτε τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως θὰ διατελῆ ἐν ἐνεργείᾳ, — ὅποτε ὁ Λυτρωτὴς θὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐξασκῇ τὰ ἀγορασθέντα ὑπ' αὐτοῦ δικαιώματα ὡς ἀποκαταστάτης.

Αἱ λέξεις *συγχώρησις* καὶ *ἄφεσις* χρησιμοποιοῦνται οὐχὶ μόνον ἀναφορικῶς πρὸς τὸν κόσμον καὶ τὴν προπατορικὴν αὐτοῦ ἁμαρτίαν, ἀλλ' ἀναφορικῶς καὶ πρὸς ἐκείνους, οἵτινες, διὰ πίστεως εἰς τὸν Λυτρωτὴν καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, λογίζονται ὡς μεταβάντες ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ἀπὸ τῆς καταδίκης εἰς τὴν δικαίωσιν. Ὁ Μέγας Μεσίτης, ὅστις ἐξηγόρασεν αὐτοὺς, καὶ ὅστις ἐξηγόρασε τὰς εἰς βᾶρος αὐτῶν καταλογιζομένας εὐθύνas, συγχωρεῖ αὐτοὺς δωρεὰν, καὶ θέτει αὐτοὺς ἐκ νέου εἰς δοκιμασίαν διὰ ζωὴν — ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ θείου νόμου καὶ ὑπὸ τὸ γράμμα αὐτοῦ. Πρὸς τὴν συγχώρησιν δὲ τοῦ παρελθόντος αὐτῶν, ἐξακολουθεῖ συγχωρῶν καὶ ἀφίνων πάντα τὰ παραπτώματα αὐτῶν (τὰ ὅποια δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἐκούσια ἐφ' ὅσον οὗτοι ἔχουσι τὸ νέον αὐτοῦ πνεῦμα ἢ νοῦν — Α'. Ἰωάν. γ'. 9, ε'. 18) — λογαριάζων πάσας τὰς τοιαύτας ἀκουσίας ἐλλείψεις τοῦ σκέπτεσθαι, λέγειν καὶ πράττειν, ὡς ἀποτελούσας μέρος τῆς ἀρχηγόνου ἁμαρτίας καὶ τῆς ἐκφυλίσεως, ἧτις εἰσέτι ἐνεργεῖ ἐν τῇ σαρκὶ διὰ τῆς κληρονομικότητος. Ὁμοίως λέγεται περὶ τοῦ Οὐρανίου ἡμῶν Πατρὸς ὡς ἐλεοῦντος ἡμᾶς, συγχωροῦντος τὰς παραβάσεις ἡμῶν, καὶ ἐπεκτείνοντος

τὴν **χάριν** (εὐνοίαν) αὐτοῦ ἐφ' ἡμῶν ἀλλ' ἐξηγεῖται ἡμῖν ὅτι πᾶσαν αὕτη ἢ χάρις αὐτοῦ παρέχεται ἡμῖν διὰ τῆς θουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ: «Δικαιούμεθα δωρεὰν τῆ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἰλαστήριον διὰ πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν [ἄφεσιν,] τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων». (Ρωμ. γ'. 24, 25.) Ἐπίσης διακηρύττεται ὅτι, «Ἐχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ». — Ἐφεσ. α'. 7, Κολοσ. α'. 14.

«Κατηλλάγημεν (ἐφιλιώθημεν) τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ», **τούτέστιν, ὁ Θεὸς ἔπαυσε νὰ φέρῃ βαρέως τὸ ζήτημα τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, διότι τὸ πρὸς ἀπολύτρωσιν ἀντίτιμον ἡμῶν ἐπληρώθη, ὡς προμηθευθὲν παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ὅστις, τόσον ἠγάπησεν ἡμᾶς, ὥστε ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ὅπως μᾶς ἀπολυτρώσῃ». Οὕτως, ἐπίσης ὁ «Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ **λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν** (ἀλλὰ καταλογίζων αὐτὰ εἰς τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ Υἱὸν, ὅστις ἔδωκεν ἑαυτὸν προθύμως ὑπὲρ ἡμῶν ὡς ἡμέτερον ἀντικαταστάτην). Αἱ ἁμαρτίας κατελογίζοντο εἰς τὴν ἀνθρωπότητα μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ἐκτοτε ὁ Θεὸς **συνεχώρησε** τ. ἔ. ἔπαυσε νὰ καταλογίζῃ εἰς ἡμᾶς, ὅτι ἐπληρώθη ὑπὸ τοῦ Λυτρωτοῦ ἢ Ἀντικαταστάτου ἡμῶν. Ὁ Θεὸς δὲν **ΣΥΝΕΧΩΡΗΣΕ**, τ. ἔ., «δὲν ἀπέσχευεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀπαιτῇ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς», ἀλλ' ἔθεσεν ἐπ' αὐτὸν [τὸν Λυτρωτὴν ἡμῶν] τὴν ἀνομίαν πάντων ἡμῶν» (Ἡσα. νγ'. 6), «Ὅς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον». (Α. Πέτρο. β'. 24) Καὶ οὕτω βλέπομεν νιν τρόπον ὁ Θεὸς συνεχώρησεν ἡμᾶς δωρεὰν «**χάριν Χριστοῦ**» — διότι αὐτὸς ἐπλήρωσε τὴν ποινὴν, ἧτις ἦν ἡ πληρῆς ἰκανοποίησις τῆς δικαιοσύνης. — Α'. Ἰωάν. α'. 7, β'. 12, Ἐφεσ. δ'. 32, Πράξ. δ'. 12, ι'. 43, ιγ'. 38. Λουκ. κδ'. 27.**

Ἄς μὴ παρανοηθῇ, ἐντούτοις, ὡς εἰάν ὁ Θεὸς ἠνάγκαζε

τὸν δίκαιον ν' ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῶν ἀδίκων. Ἡ δικαιοσύνη δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ποινὴν τοῦ ἐνόχου ἐπὶ τοῦ ἀθώου, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἀθῶος **παρεῖχεν ἑαυτὸν** ἐλευθέρως ὡς ἀντικατα-
σιάτην ὑπὲρ τοῦ ἐνόχου. Τοῦτο δὲ εἶναι ὅ,τι ὁ **Κύριος** ἡμῶν Ἰησοῦς ἔπραξεν. Αἱ **Γραφαὶ** διακηρύττουσιν ὅτι ἔβαλε τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐχὶ ἐκ φόβου τῆς θείας ὀργῆς, οὐχὶ διότι ἐξηναγκάσθη ἀλλ' «ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς [τῆς χαρᾶς τῆς ἐκ τῆς ὑπακοῆς εἰς τὸν Πατέρα, τῆς χαρᾶς ὅπως ἀπολυτρώσῃ καὶ ἐπανορθώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ φέρῃ πολλοὺς υἱοὺς εἰς τὴν δόξαν] ὑπέμεινε σταυρὸν».
— Ἐβρ. ιβ'. 2.

Αἱ Ἑλληνικαὶ λέξεις **ἀπολύω**, **ἀφήμι** καὶ **ἄφεσις** ἐν τῇ **Καινῇ Διαθήκῃ**, σημαίνουσιν αὐτὸ τοῦτο ὅπερ καὶ αἱ λέξεις **συγχωρῶ**, **συγχώρησις**, κλπ., **δηλ.** «Ἀπαλλάσσω τῆς ποινῆς, παύω νὰ φέρωβ ρέως ἢ ν' ἀντιπαθῶνκατά τινός. Σημειωτέον ἐντούτοις καλῶς ὅτι ἡ σημασία τῶν ἀνωτέρω λέξεων δὲν ὑπονοεῖ—ἐξαπολύω, ἀφήνω τινὰ ἐλεύθερον ἄνευ **ἀντι-ὀταθμίσματος τινός**. Δὲν ἐννοεῖ ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀφήσῃ ἢ θὰ ἐξαπολύσῃ τὸν ἁμαρτωλὸν ἐλεύθερον ἄνευ ὄρων, ἀλλ' ὡς αἱ **Γραφαὶ** διακηρύττουσιν, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἐξαγάγῃ τοὺς δεσμίους ἐκ τοῦ λάκκου (ἐκ τοῦ θανάτου), διότι εὔρηκεν **ἐξιλασμόν**, ἀντίλυτρον. (Ἰωβ. λγ'. 24). Ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς ἔδωκεν **ἑαυτὸν ἀντίλυτρον** (ἀντίτιμον) ὑπὲρ πάντων. (Α. Τιμόθ. β'. 6), **Συνεπῶς**, πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις (οἱ δέσμοι ἐν τῷ λάκκῳ) θὰ ἀκούσωσι τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ θὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὸν πρὸς τοῦτο ὠρισμένον καιρὸν, — καθ' ὃν ὁ **Λυτρωτὴς** θέλει «**λάβει ἐφ' ἑαυτὸν τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν καὶ βασιλεύσῃ**».

Εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ὁ **Πατὴρ** ἡμῶν δὲν ἀφήνει ἢ συγχωρεῖ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπολύειν τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐλευθέρους, καὶ ἀπηλλαγμένους τῆς ποινῆς τῆς ἁμαρτίας **ἄνευ ὄρων**, παρατηρητέον ὅτι αἱ **Γραφαὶ** χρησιμοποιοῦσι πολλαχοῦ τὴν παραπλησίου σημασίας λέξιν **χαρίζομαι**. Θὰ παραθέσωμεν δ' ὄνταῦθα παραδείγματα τινά, ἔνθα ἡ λέξις ἀπαντᾷ, εἰς ἀπόδειξιν τῆς ὡς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένης ἀληθείας. Ἡ λέξις **χαρίζομαι** ἀπαντᾷ ἐν ὄλῳ δωδεκάκις καὶ μόνον ἐν τῇ **Καινῇ**

Διαθήκη, ὡς ἐξῆς: — «Ἄνεχομενοι ἀλλήλων, καὶ χαρίζομενοι ἑαυτοῖς..... καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἔχαρίσατο ἡμῖν οὕτω καὶ ὑμεῖς». (Κολοσ. γ'. 13). «Μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι ἀμφοτέρους ἔχαρίσατο». «Ἵπολαμβάνω δι' ἡμῶν τὸ πλεῖον ἔχαρίσατο». (Λουκ. ζ'. 42, 43).

Ἐνταῦθα ἔχομεν τέσσαράς τινας περιπτώσεις ἐν ταῖς ὁποίαις ἐννοεῖται ἡ δωρεὰν συγχώρησις ἢ ἄφεσις. Σημειωτέον ὁμως δι' ὅτι δὲν εἶναι ὁ Ἰεχωβά, ἀλλ' ὁ Χριστὸς καὶ οἱ μαθηταί, οἵτινες ἐνεργοῦσι τὴν δωρεὰν αὐτὴν συγχώρησιν. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἦν ἀκριβῶς ἐν τῷ ἀπεργάζεσθαι τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀντιλύτρου ὑπὲρ τοῦ Σίμωνος, τῆς Μαρίας καὶ ἄλλων, καὶ κατανοῶν δι' ἡ Δικαιοσύνη ἠθέληεν ἱκανοποιηθῆ διὰ τοῦ τοιοῦτου ἔργου αὐτοῦ, ἡδύνατο, ὡς ἐξαγοράστῃς, νὰ συγχωρήσῃ αὐτοὺς δωρεὰν. Ὁ σκοπὸς ἀκριβῶς τῆς παρ' αὐτοῦ ἐξαγορᾶς τῶν ἁμαρτωλῶν ἦν ὅπως ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς δωρεὰν ἀπὸ τῆς καταδίκης τῆς ἁμαρτίας. Ἐὰν ὁ Κύριος ἡμῶν ἐδείκνυτο ἀπρόθυμος νὰ συγχωρήσῃ ἢ χαρισθῆ εἰς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐξηγόρασε διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ αἵματος, ἐὰν διετήρει εἰσέτι κατ' αὐτῶν τὸν μισθὸν τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἀδάμ, ἡ θυσία αὐτοῦ ἠθέληεν εἰσθαι ἄνευ οὐδεμιᾶς δι' αὐτοὺς ἀξίας ἠθέληεν ἀφήσει πάντας ὡς ἦσαν — «κατηραμένοι» — καταδεδικασμένοι. Ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἐὰν ὁ Πατὴρ συνεχώρει ἔχαρίζετο ἡμῖν, ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ ἠθέληεν εἰσθαι ἀνωφελής, ἄνευ ἀξίας, διότι οὐδὲν ἠθέληεν ἐπιτελέσει.

Πάντες δὲν δύνανται ἢ ν' ἀνομολογήσωσιν δι' ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος καὶ ἐὰν ἔχη οὕτως, τότε δὲν ἐπέβαλε καὶ τόσην μεγάλην ποινὴν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἀποστερήσας αὐτὸν τῆς ζωῆς. Ἐὰν λοιπὸν ἡ ποινὴ αὕτη ἦν δικαία πρὸ ἐξ ἑκατομμυρίων ἐτῶν, αὕτη διατελεῖ εἰσέτι οὕσα δικαία ποινὴ, καὶ θὰ εἶναι δίκαια δι' ὅλον τὸν μέλλοντα χρόνον. Ἐὰν δὲ ἡ ποινὴ ἦν λίαν ἀυστηρά, καὶ ὁ Θεὸς χαρίζεται ἤδη εἰς τὸν ἁμαρτωλὸν (ἀπαλλάσσει αὐτὸν τῆς περαιτέρω ἐξακολουθήσεως τῆς ποινῆς), τοῦτο ἀποδεικνύει εἴτε δι' ὁ Θεὸς ὑπῆρξεν ἐξ ἀρχῆς ἄδικος, ἢ δι' εἶναι τοιοῦτος ἤδη. Ἐὰν ἦτο δίκαιον νὰ ἀποστερήσῃ τὸν ἄνθρωπον τῆς ζωῆς ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας πρὸ ἐξ ἑκατομμυρίων

δων ἐτιῶν, ἤθελεν εἶσθαι πάντοτε ἄδικον νὰ ἐπαναδώσῃ αὐτῷ τὴν ζωὴν, ἐξαιρέσει μόνον ἐὰν ἡ ἀπαγγελθεῖσα ποινὴ ἠκυροῦτο δικαίως διὰ τῆς πληρωμῆς ἰσου τινὸς ἀντιτίμου. Τοῦτο δὲ ἠδύνατο νὰ γείνη μόνον διὰ τῆς ἐκουσίου θυσίας ἐτέρου τινὸς, τοῦ αὐτοῦ εἴδους, τὸ ἐπὶ τῆς ζωῆς δικαίωμα τοῦ ὁποίου νὰ μὴ εἶχεν ἀπολεσθῆ, καὶ ὁ ὁποῖος νὰ προσέφερεν ἑαυτὸν ὡς ἀντίλυτρον ἢ ἀντικαταστάτην.

Αὕτη αὕτη ἡ ἀρχὴ τῆς δικαιοσύνης, ἣτις κεῖται ὡς βάσις πασῶν τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Πατρὸς ἡμῶν, εἶναι ἡ βάσις τῆς ἰσχυρᾶς ἡμῶν πεποιθήσεως εἰς πάσας τὰς ὑποσχέσεις αὐτοῦ. Αἱ Γραφαὶ διακηρύττουσιν ὅτι εἶναι ὁ αὐτὸς χυτὸς καὶ σήμερον καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι ἐν αὐτῷ δὲν ὑπάρχει ἀλλοίωσις ἢ σκιὰ μεταβολῆς. (Ἰωάν. β. 17). Ἐὰν ἦτο τόσον εὐμετάβολος ὥστε νὰ καταδικάσῃ τὸ γένος εἰς θάνατον κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἀδάμ, καὶ μετὰ ἕξ χιλιάδας ἔτη ν' ἀνακαλέσῃ πάλιν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀπόφασιν, ποίαν βεβαιότητα ἢ ἀσφάλειαν ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ὅτι ἐπὶ ἕξ χιλιάδας ἔτη δὲν ἤθελε μεταβληθῆ καὶ πάλιν, ἐπὶ μᾶλλον ἢ ἦτιον, καὶ ἐπαναπέμψῃ ἡμᾶς εἰς τὸ δεσμωτήριον τοῦ θανάτου, ἀνακαλῶν τὴν συγχώρησίν τινων, ἢ καὶ ὄλων ὁμοῦ; Ὡς γένος ἀμαρλῶν οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔχομεν βάσιν ἐλπίδος περὶ μελλούσης αἰωνίου ζωῆς, εἰμὴ μόνον εἰς τὸ γεγονὸς καθ' ὃν ὁ Χριστὸς, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ἱκανοποίησεν οὕτω τὰς καθ', ἡμῶν ἀπαιτήσεις τῆς δικαιοσύνης.

Οὕτω λοιπὸν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν Πατέρα, συγχωρούμεθα παρ' αὐτοῦ διὰ τῆς χάριτος ἣν ἐπραμήθευσεν διὰ τοῦ Χριστοῦ. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν σχέσιν ἡμῶν πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν, ὅστις ἐξηγόρασεν ἡμᾶς, αὐτὸς συγχωρεῖ δωρεὰν πάντας ὅσοι ἤθελον, προσέλθει εἰς τὸν Πατέρα δι' αὐτοῦ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ ἡμᾶς αὐτοὺς, τὰ ἐκ τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ καρπούμενα ἀποτελέσματα δι' ἡμᾶς εἶναι λίαν εὐνοϊκὰ — εἰς ἡμᾶς εἶναι τὸ ἴδιον, ὡς ἐὰν ὁ Πατὴρ συνεχώρῃ ἡμᾶς ἄνευ ὄρων, καὶ ἄνευ ἀντιλύτρου, ἐξαιρέσει μόνον τοῦ ὅτι ἡ γνώσις τοῦ γεγονότος περιάγει ἡμᾶς εἰς θέσιν νὰ λογαριασθῶμεν, ὡς λέγεται ἐν τῇ Γραφῇ, πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ ἴδωμεν

πῶς, ἐνῶ αἱ ἁμαρτίας ἡμῶν ἦσαν κόκκιναι, γινόμεθα λευκότεροι χιόνος, καὶ πῶς ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος ἐνῶ δικαιοῖ καὶ ἀπαλλάσσει ἡμᾶς τῆς καταδίκης. Τοιοῦτοτρόπως ἐπρομήθευσεν ἡμῖν ὁ Θεὸς στερεὸν θεμέλιον πρὸς πίστιν καὶ πεποίθησιν.

ΔΕΝ ΔΙΑΓΡΑΦΕΙ Η ΑΚΥΡΟΙ ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ;

Ὅταν ἅπαξ ἀναγνωρισθῇ ὅτι «ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας εἶναι θάνατος» — καὶ οὐχὶ αἰῶνιοι βάσανοι, ἀναφαίνεται τότε αἰφνης παρὰ πολλοῖς ἢ τάσις πρὸς ψευδεῖς ἐπὶ τοῦ ζητήματος συλλογισμοὺς, ἧτις τάσις ὑποδαυλίζεται προδήλως ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ τοιοῦτος ψευδοσυλλογισμὸς προβάλλει ἰσχυριζόμενος ὅτι, Ἐὰν ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας εἶναι θάνατος, πᾶς ἀποθνήσκων πληρώνει τὴν ποινὴν τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἁμαρτίας κατὰ συνέπειαν, τὸ ἐκ τούτου ἐξαγόμενον ἐπιχείρημα εἶναι ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ἀνάγκη Λυτρωτοῦ καὶ ἀντίλυτρον — καθ' ὅσον ἕκαστος πληρώνει τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἀντίλυτρον, ἀπολυτροῖ ἑαυτὸν διὰ τῆς ἀποτίσεως τῆς ἰδίας αὐτοῦ ποινῆς. Ὁ ἕκ τούτου δὲ ἰσχυρισμὸς εἶναι ὅτι ἡ Δικαιοσύνη οὐδεμίαν ἔχει πλεονάζουσαν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου μετὰ θάνατον, — ὡς ἐξαντληθείσης τῆς ἰσχύος αὐτῆς, — ὡς ἱκανοποιηθεισῶν τῶν ἀπαίτησέων τῆς ἐν τῇ καταστροφῇ αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν, ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, διατείνονται, ἔδει δικαίως νὰ ἐπακολουθήσῃ. Ἡ θεωρία αὐτῶν αὕτη ἤθελε καταστήσει τὴν θείαν ἀπαίτησιν περὶ ἀπολυτρωτικῆς θυσίας διὰ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀδικίαν, ὡς οὐσαν διπλὴν πληρωμὴν τῆς ποινῆς.

Ἐἴτε ψευδὴς εἶναι ὁ τοιοῦτος συλλογισμὸς, εἴτε ἀληθὴς, πασιφανῶς ὁμῶς διατελεῖ εἰς σφοδρὰν διαμάχην πρὸς τὰς Γραφάς, αἱ ὁποῖαι διακηρύττουσιν ὁμῶς τὸναντίον, ὅτι δηλ. ἔχομεν ἀνάγκην Σωτήρος, καὶ ὅτι ἦν ἐπάναγκες ὅπως αὐτὸς δώσῃ ἀντίλυτρον ὑπὲρ ἡμῶν, πρὶν ἢ ἡμεῖς δυνηθῶμεν νὰ ἀπελευθερωθῶμεν ἀπὸ τῆς ποινῆς τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἀδάμ, καὶ ἔχωμεν οἰονδήποτε δικαίωμα αἰωνίου ζωῆς. Ἀνεφάρμομεν ἤδη τὰ τοιαῦτα Γραφικὰ χωρία, καὶ εἶναι λίαν πολυπληθῆ ταῦτα ὥστε νὰ ἐπαναληφθῶσι καὶ πάλιν τούτου ἕνεκα θὰ

περιορισθῶμεν ὅπως ἐκθέσωμεν τὴν σοφιστείαν καὶ ἀπάτην τῆς ὡς ἀνωτέρω ἀξιώσεως, προσπαθοῦντες νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι τὸ ὀρθῶς σκεπτεσθαι καὶ συλλογιζεσθαι ἐπὶ τῶν γεγονότων, εἶναι ἐν πλήρει συμφωνίᾳ πρὸς τὴν μαρτυρίαν τῶν Γραφῶν, τοῦτέστιν ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, ὡς ἀπολυτρωτικοῦ τιμήματος, ἦν οὐσιωδῶς ἀναγκαῖος, ὅπως ὁ Θεὸς ἢ δικαίος, καὶ ἐνταυτῷ δικαιοῦ τὸν πιστεύοντα εἰς τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἀποδεχόμενον αὐτὸν ὡς τὸν Λυτρωτὴν αὐτοῦ.

Ἐὰν ἡ κατὰ τῆς ἁμαρτίας ποινὴ ἦν ἀπλῶς τὸ **θνήσκειν**, — ἐὰν ὁ Κύριος ἔλεγεν εἰς τὸν Ἀδάμ, ἐξ αἰτίας τῆς ἁμαρτίας σου δέον νὰ λάβῃς πείραν τῆς βασανιστικῆς δοκιμασίας τοῦ **θνήσκειν**! τότε, ὄντως, ὁ τε Ἀδάμ καὶ οἱ λοιποὶ θὰ ἠδύναντο νὰ βασιάσωσι τὸ οὕτω **θνήσκειν**. Ἡ ποινὴ ὅμως δὲν εἶναι τοιαύτη: ἡ ποινὴ εἶναι **θάνατος** καὶ οὐχὶ **θνήσκειν** **θάνατος** δὲ εἶναι ἡ ἀπουσία τῆς ζωῆς, ὀλεθρος, καταστροφή. Συνεπῶς, διὰ τὸν ἄνθρωπον, τὸ νὰ πληρώσῃ τὴν ἑαυτοῦ ποινήν, ἤθελεν εἶσθαι τὸ νὰ παραμένῃ **νεκρός**, ἐστερημένος τῆς ζωῆς εἰς αἰῶνας. «Ἡ ψυχὴ [ἢ ὑπαρξίς] ἡ ἁμαρτήσασα αὐτὴ θέλει ἀποθάνει». Ὡς δὲ κατεδείχθη ἤδη ἡ καταστροφή αὕτη τῆς ὑπάρξεως (ψυχῆς) κατὰ τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν ἣ-θελεν εἶσθαι αἰωνία, ἐὰν μὴ ὑπῆρχεν ἡ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐπιτελεσθεῖσα ἀπολύτρωσις. Ἐξ αἰτίας λοιπὸν τῆς ἀπολυτρώσεως ταύτης εἶναι ὅτι ὁ θάνατος μετατρέπη εἰς ὅ,τι μεταφορικῶς ὀνομάζεται «ὑπνος» — ἐξ αἰτίας τῆς ἀπολυτρώσεως ταύτης θέλει λάβει χώραν ἐξέγερσις ἐκ τοῦ ὑπνου τούτου τοῦ θανάτου, εἰς τὸν ὠρισμένον καιρὸν, ἐπιτελεσθησομένη ὑπὸ τοῦ Λυτρωτοῦ, μετὰ πλήρους συγκαταθέσεως τῆς θείας Δικαιοσύνης, τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὁποίας Αὐτὸς ἐξεπλήρωσεν. Οὕτω, ὡς προείδομεν, ἐὰν μὴ ὑπῆρχε ἡ ἀπολύτρωσις αὕτη, ὁ Ἀδαμαῖος θάνατος ἤθελεν εἶσθαι ὅ,τι μέλλει νὰ εἶναι ὁ Δεύτερος θάνατος, **δηλ.** «ὄλεθρος αἰώνιος ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ». Ὅταν ἅπαξ ἡ ὀρθὴ διατύπωσις τοῦ ζητήματος τούτου κατανοηθῇ, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ περαιτέρω ἀμφιβολία εἰς τὸν νοῦν οἰουδήποτε λογικευομένου ἀνθρώπου, ὅτι

ἡ πληρωμὴ τῆς ποιῆς τῆς ἁμαρτίας στοιχίζει πᾶν ὅτι ὁ ἄνθρωπος κέκτηται, καὶ οὐδὲν ἀφήνει αὐτῷ εἴτε νὰ ὑποφέρῃ ἢ νὰ ἀπολαύσῃ. Ἄφ' ἑτέρου, ὅσον περισσότερον ἐρευνῶμεν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, τόσον σαφέστερον δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν τὴν σοβαρότητα τῆς δυσχεροῦς θέσεως εἰς ἣν τὸ γένος ἡμῶν περιῆλθεν ὑπὸ τὴν θείαν καταδίκην, καὶ τόσῳ μᾶλλον κατανοοῦμεν καὶ ἐκτιμῶμεν τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀντιλύτρου. Ἡ δὲ εὐκρινὴς κατανόησις τῆς μορφῆς αὐτῆς τοῦ ζητήματος θέλει καταδείξει ἡμῖν σαφῶς καὶ εὐκρινῶς ἐπίσης ὅτι, ὅταν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ἐγένετο ὁ Λυτρωτὴς ἡμῶν, ὁπότε ἔδωκεν ἑαυτὸν ὡς ἀντίλυτρον ἡμῶν, τὸ τοιοῦτον ἐσημαίνει δι' αὐτὸν ὅ,τι ἡ ἀρχικὴ ποινὴ ἣθ' ἔλεγε σημαίνει δι' ἡμᾶς **ΘΝΩ**. ὅτι ὁ ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς ὑπέστη ὑπὲρ ἡμῶν θάνατον, ὑπὸ τὴν μᾶλλον ἀπόλυτον ἔννοιαν τῆς λέξεως, τ. ἔ. «αἰώνιον ὄλεθρον». Τούτου ἕνεκα δὲν γνωρίζομεν πλέον τὸν Χριστὸν κατὰ σάρκα ἢ σάρξ, ἢ ἀνθρωπίνην φύσιν, ἐδόθη ὡς ἀντίλυτρον ὑπὲρ ἡμῶν, τὸ δὲ γεγονός ὅτι αὕτη δὲν ἐλήφθη πάλιν ὀπίσω, ἀποτελεῖ ἐγγύησιν δι' ἡμᾶς ὅτι πᾶσαι ἀεὺλογηταὶ προμήθειαι τοῦ ἀντιλύτρου ἐκείνου ἔσονται ἐπωφελεῖς διὰ σύμπασαν τὴν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν ὑπὸ τοὺς ὄρους τῆς νέας διαθήκης, — ὅτι πᾶσαι αἱ τελειότητες καὶ πάντα τὰ δικαιώματα, ἅτινα ἀνῆκον ὡς κτῆμα εἰς τὸν ἀγαπητὸν ἡμῶν Λυτρωτὴν ὡς ἄνθρωπον, ἐδόθησαν ὡς **ἀντάλλαγμα** διὰ τὰ παρόμοια δικαιώματα τοῦ Ἀδάμ, τὰ ὅποια εἶχον ἀπολεσθῆναι διὰ τῆς παρακοῆς καὶ ὅτι ταῦτα, ἐπομένως, μέλλουσι νὰ δοθῶσιν εἰς πάντας ὅσοι θὰ δεχθῶσιν αὐτὰ ὑπὸ τοὺς θείους ὄρους κατὰ «τοὺς καιροὺς τῆς ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν». — Πράξ. γ'. 19—21.

« ΟΣ ΠΑΝΤΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΘΕΛΕΙ ΣΩΘΗΝΑΙ ».

« Ὃς πάντας ἀνθ' ὧπων θέλει σωθῆναι καὶ εἰ, ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν ». — Α. Τιμόθ. β'. 4.

Ἐτερός τις κίνδυνος ἐκ ψευδῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀντιλύτρου συλλογισμῶν περιστοιχίζει καὶ ἐπαπειλεῖ τινας. Πλεῖστο,

δοιοι, οἵτινες προθύμως ἐπίστευσάν ποτε τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων, ἄνευ Γραφικῶν ἀποδείξεων, ὅτι δηλ. ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας εἶναι αἰώνιο βάσανοι, καὶ ὅτι πάντες ἤθελον ἀφεύκτως παραπεμφθῆ εἰς τὰς αἰωνίους βασάνους, ἐξαιρέσει μόνον τῶν «καθαρῶν τὴν καρδίαν»; τοῦ «μικροῦ ποιμνίου», τῆς «ἐκλεκτῆς». Ἐκκλησίας, ἀπαλλαγέντες ἅπαξ τῆς τρομερᾶς αὐτῆς πλάνης, κλίνουσι νὰ μεταπηδήσωσιν εἰς τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς ἄκρον, καὶ ἀποδεχθῶσιν ὑπὸ τινα τύπον ἢ μορφήν τὸ δόγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας σύμπαντος τοῦ κόσμου.

Ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν πρεσβευόντων τὴν πλάνην ταύτην τῆς «Παγκοσμίου σωτηρίας» (τῶν Universalists), ἀρνοῦνται τὴν ἀπολύτρωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀλίγοι ὁμως προσκολλῶνται εἰς τὴν δοξασίαν ταύτην, συνεπεῖα πίστεως εἰς τὸ δοθέν ἀντίλυτρον, — τὴν ἐνέργειαν τοῦ ὁποίου ἐντούτοις ἀποτυγχάνουσι νὰ κατανοήσωσιν εὐκρινῶς. Ἡ ρηθεῖσα τάξις εἶναι ἐτοιμία νὰ ὀχυρωθῆ ὀπισθεν τοῦ ὡς ἀνωτέρω παρατεθέντος ἑδαφίου, καὶ ἱκανοποίησι ἑαυτὴν διὰ τῆς ἐξῆς συλλογιστικῆς μεθόδου: Ἐὰν ὁ Θεὸς θέλει νὰ σωθῶσι πάντες οἱ ἄνθρωποι, τοῦτο λύει ὅλον τὸ ζήτημα διότι ἔρχεται καιρὸς καθ' ὃν τὸ θέλημα αὐτοῦ θὰ γίνηται ἐπὶ γῆς ὡς ἐν οὐρανῷ. Ἐπομένως, ἰσχυρίζονται οὗτοι, ἐννοοῦμεν ὅτι τὸ ὑπὲρ πάντων δοθέν ἀντίλυτρον ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου Χριστοῦ Ἰησοῦ, μέλλει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς σωτηρίας πάντων ἀνθρώπων. Προβαίνουσι δὲ, θεμελιούμενοι ἐπὶ μᾶλλον εἰς τὴν πλάνην αὐτῶν ταύτην, καὶ διατείνονται ὅτι. Ἐὰν καλῶς παρατηρήσωμεν θὰ ἴδωμεν ὅτι, ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἐδέχθη τὴν ἀπολυτρωτικὴν θυσίαν τοῦ Ἰησοῦ, εἶναι ὑπόχρεως, δυνάμει τῆς δικαιοδύνης αὐτοῦ, νὰ σώσῃ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς, καὶ ἀποδώσῃ εἰς αὐτοὺς καὶ πάλιν τὴν ἐν Ἐδὲμ ἀπολεσθεῖσαν αἰωνίαν ζωὴν. Παραθέτομεν δὲ ἰσχυρισμοὺς τῶν αὐτῶν καὶ τὴν θέσιν αὐτῶν ὑπὸ τὴν μᾶλλον ἐντονωτέραν αὐτῶν διατύπωσιν, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀπαντήσωμεν εἰς ταῦτα ἱκανοποιητικῶς καὶ πέραν πάσης εὐρεσιλογίας.

Ἡ δυσκολία ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἐν λόγῳ τρόπον τοῦ λογικεῦσθαι εἶναι ὅτι οὗτος δὲν εἶναι ἐπαρκῶς καταληπτός.

Λαμβάνει ὑπ' ὄψιν του καὶ ἐμμένει εἰς ὀλίγα τινὰ σημεῖα τῶν Γραφῶν καὶ μόνον, καὶ ἀμελεῖ τόσα ἄλλα, εἰς τὰ ὁποῖα δέον νὰ δοθῇ προσοχή, καὶ εἰς τὴν μαρτυρίαν τῶν ὁποίων δέον νὰ ἀποδοθῇ ἡ προσήκουσα βαρύτης καὶ σπουδαιότης, ὅπως δυνηθῇ τις νὰ καταλήξῃ εἰς συμπέρασμα. Ἀφ' ἐτέρου δὲ οἱ ὀπαδοὶ τῆς λογικῆς ταύτης ἀναφεροῦσι, παραθέτουσι καὶ παρερμηνεύουσι μονομερῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ἐκεῖνα τὰ Γραφικὰ χωρία καὶ μόνον, ἅτινα ὑποτίθενται ὡς ὑποστηρίζοντα τοὺς ἰσχυρισμούς των.

Ὁ Οὐράνιος ἡμῶν Πατὴρ διακηρύττει ὅτι, « Δὲν θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἀποθνήσκοντος, λέγει Κύριος ὁ Θεὸς διὰ τοῦτο ἐπιστρέψατε καὶ ζήσατε » (Ἰεζκλ. ιη'. 32). Ἡ μεγάλη αὕτη χάρις προσφορᾶς ζωῆς, μέσον Λυτρωτοῦ, πρὸς τὸν καταδεδικασμένον κόσμον, δὲν εἶναι τι νέον ἐκ μέρους τοῦ Οὐρανίου ἡμῶν Πατρός. Αὐτὸς δὲν ἀλλοιοῦται. Τὴν ἀγαθὴν αὐτὴν θέλησιν εἶχε πάντοτε ἀπέναντι τῶν πλασμάτων αὐτοῦ Θὰ ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ αὐτοὺς ἀπλᾶς μηχανὰς ἡθικῶς καὶ διανοητικῶς, ἄνευ ἐλευθερίας ὅπως θέλωσι καὶ πράττωσιν ἐναντίον τοῦ ὅ, τι εἶναι εὐάρεστον εἰς Αὐτὸν ἀλλὰ δὲν προέκρινε νὰ κατασκευάσῃ ἀνθρωπίνους μηχανὰς, ἀλλὰ νὰ ποιήσῃ ὄντα καὶ εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν, μὲ ἐλευθερίαν ἐκλογῆς, μὲ ἐλευθερίαν θελήσεως, ὅπως ἐκλέγῃσι τὸ καλὸν ἢ τὸ κακόν. Δὲν ζητεῖ τοιοῦτους, οἵτινες νὰ προσκυνῶσιν αὐτὸν διότι δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ πράξωσιν ἄλλως, οὐδὲ προσκυνούντας αὐτὸν καταναγκαστικῶς, ἀλλ' ὡς λέγει: « Ζητεῖ τοὺς προακνυοῦντας αὐτὸν νὰ προσκυνῶσιν ἐν πνεύματι καὶ ἐν ἀληθείᾳ » — ἐκουσίως, ἐξ ἀγάπης καὶ κατανοήσεως τῶν ἀρχῶν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, καὶ Ἐαυτοῦ, τὸν ὁποῖον αὐταὶ ἐκ προσωποῦσιν. — Ἰωάν. δ'. 23.

Ἐν τούτοις, ὅποτε ὁ Θεὸς ἔτρεφε τὴν τοιαύτην πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγαθὴν θέλησιν, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Ἀδάμ νὰ κάμῃ τὴν ἑαυτοῦ ἐκλογὴν μεταξὺ ὑπακοῆς καὶ παρακοῆς ὅποτε δὲ ἐξέλεξεν οὗτος τὴν παρακοήν, ὁ αὐτὸς Θεὸς, ὅστις δὲν θέλει τὸν θάνατον τοῦ θνήσκοντος ἀμαρτωλοῦ, ἀπήγγειλε καὶ αὐτοῦ τὴν ποινὴν, καὶ ἐπὶ ἕξ χιλιάδας ἔτη ἐπέβαλε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς ταύτης. Ἦδη δὲ, ὅποτε ἔχει προμηθεύ-

σει ἀπολύτρωσιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ εὐκαιρίαν διὰ πᾶν μέλος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὅπως ἕκαστος ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν μετ' αὐτοῦ συναρμονίαν, καὶ ἀποκτῆσῃ αἰώνιον ζωὴν δι' αὐτοῦ, δρίζει ταῦτοχρόνως ὄρους ἀναγκαίους διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς αἰωνίου ταύτης ζωῆς. Οἱ ὄροι δὲ οὗτοι τῆς νέας διαθήκης εἶναι ἢ ἀνακεκαινισμένη καρδία καὶ τὸ εὐθὲς πνεῦμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πλήρης δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπακοή. Ἡ ἐκπλήρωσις δὲ τῶν ἀπαιτήσεων τούτων τῆς νέας διαθήκης εἶναι δυνατὴ τῇ βοήθειᾳ καὶ μόνον τοῦ Μεσίτου τῆς διαθήκης ταύτης, καὶ ἐπομένως, ὅ,τι συμφώνως πρὸς ταῦτα διακηρύττεται εἶναι ὅτι, ὅστις ἔχει τὸν Υἱὸν δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ζωὴν, ὅστις δὲ οὐδὲν διὰ τὸν Υἱὸν λαμβάνει ἐνδιαφέρον, δὲν θέλει ἰδεῖ ζωὴν, ἀλλ' ἢ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτὸν. — Ἰωάν. γ'. 36.

Ἡ διακήρυξις δ' αὕτη συμφωνεῖ τελείως πρὸς τὴν ἑτέραν αὐτοῦ διαβεβαίωσιν ὅτι ὁ Θεὸς οὐδεμίαν εὐχαρίστησιν ἔχει εἰς τὸν θάνατον τοῦ θνήσκοντος, ὡς ἐπίσης καὶ πρὸς τὴν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ διαβεβαίωσιν καθ' ἣν « Ὁ Θεὸς θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν ». Οὐχ' ἦτιον ὁμοῦς αἱ Γραφαὶ καταδεικνύουσιν ὅτι οἱ ἀπορρίπτοντες τὴν ἐν Χριστῷ προσφορὰν τοῦ θείου ἐλέους, ἐργάζονται οὕτω εἰς πεῖσμα τῆς θείας εὐνοίας καὶ χάριτος, καὶ θὰ ἀποθάνωσιν ὠρισμένως τὸν Δεύτερον Θάνατον, τὸν μισθὸν ἢ τὴν ποινὴν τῆς παρ' αὐτῶν ἐκλογῆς τῆς ἁμαρτίας ἀντὶ τῆς δικαιοσύνης.

Σημειωτέον δὲ ἐπὶ πλέον ὅτι : τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ἐδάφιον διαλαμβάνει ἀπλῶς ὅτι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι ὅπως σύμπασα ἢ ἀνθρωπότης σωθῆ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, τῆς τυφλώσεως καὶ τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως, ἧτις ἐπῆλθεν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἀδάμ. Οὐδὲν ἀναφέρεται ἐνταῦθα περὶ αἰωνίου σωτηρίας, ἀλλ' ἀπλῶς περὶ ἀκορθώσεως καὶ θεραπείας τῆς ἐκ τοῦ Ἀδάμ ἐπελθούσης ἐπὶ τοῦ κόσμου ἀπωλείας : δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονῶμεν ὅτι ὁ προπάτωρ ἡμῶν Ἀδάμ δὲν ἀπώλεσεν αἰώνιον ζωὴν, διότι, καίτοι ἐκέκτητο τελείαν ζωὴν, καὶ ἦν ἐλεύθερος καὶ ἀπηλλαγμένος παντὸς στοιχείου θανάτου, ἐτέθη, οὐχ' ἦτιον, ἐν τῇ Ἐδέμ ὑπὸ δοκιμασίαν, ὅπως

φανῆ εἶναι, δι' ὑπακοῆς εἰς τὸν Θεὸν, ἤθελεν ἀναπτύξῃ χαρακτῆρα σύμφωνον πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ κριθῆ οὕτω ἄξιος τῆς αἰωνίου ζωῆς. Συνεπῶς ὁποῖαν ὁ Ἀδάμ καὶ τὸ γένος αὐτοῦ ἀπολυτροῦνται τῆς ἀρᾶς τοῦ θανάτου, ἢ ἀπολύτρωσις, ἢ σωτηρία αὕτη ἀπὸ τῆς καταδίκης τοῦ θανάτου, δὲν χορηγεῖ εἰς αὐτοὺς δικαίωμα αἰωνίου ζωῆς, ἀλλὰ παρέχει ἀπλῶς δικαίωμα ἐπανακτίσεως τῶν εὐνοϊκῶν ὄρων καὶ συνθηκῶν ὑφ' ἃς διετέλει ὁ προπάτωρ ἡμῶν Ἀδάμ, ὡς ἐπίσης δικαίωμα νέας πρὸς αἰώνιον ζωὴν δοκιμασίας.

Ἡ νέα δ' αὕτη δοκιμασία, ἣτις ἐξησφαλίσθη ὑπὲρ τοῦ Ἀδάμ, καὶ σύμπαντος τοῦ γένους αὐτοῦ, θέλει εἶσθαι οὕτω κατὰ πολὺ εὐνοϊκώτερα, ὑπὸ τινος ἐπόψεως, παρ' ὅ,τι ἦν ἡ ἀρχικὴ τοῦ Ἀδάμ δοκιμασία, λόγῳ τῆς μεγάλης αὐξήσεως τῆς γνώσεως. Ὁ ἄνθρωπος ἔσχεν εὐκαιρίαν νὰ μάθῃ τὴν καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλότητα τῆς ἁμαρτίας, καὶ θὰ ἔχῃ ἐπίσης εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσῃ καὶ μάθῃ τὴν μακαριότητα τῆς δικαιοσύνης, καὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ Χριστῷ. Ἡ γνώσις δ' αὕτη θὰ εἶναι χρήσιμος εἰς πάντας ὅσοι θὰ θελήσωσι νὰ χρησιμοποιήσωσιν αὐτήν, κατὰ τὴν νέαν πρὸς αἰώνιον ζωὴν δοκιμασίαν εἰς τὸν Χιλιετῆ αἰῶνα, ὁπότε ἐπὶ χίλια ἔτη, σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης θέλει εἶσθαι ὑπὸ κρίσειν ἢ δοκιμασίαν δι' αἰώνιον ζωὴν ἐνώπιον τοῦ μεγάλου λευκοῦ θρόνου. — Ἀποκλ. κ'. 4.

Ἡ σωτηρία αὕτη λοιπὸν ἀπὸ τῆς ἀρᾶς, ἢ ἀφορῶσα τὴν ἐπάνοδον εἰς τὰς εὐνοϊκὰς εὐκαιρίας τῆς γνώσεως, εἶναι ὅ,τι ὁ Θεὸς θέλει καὶ πρὸς τοῦτο διώρισεν τὸν μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου Μεσίτην, τὸν ἀνθρώπον Χριστὸν Ἰησοῦν, ὅστις ἔδωκεν ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, ἢ μαρτυρία τοῦ ὁποίου ἔσεται ἐν ὠρισμένῳ καιρῷ.

Ἡ βεβαίωσις δ' αὕτη, ὅτι εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ ὅπως «πάντες οἱ ἄνθρωποι σωθῶσιν» ἀπὸ τῆς Ἀδαμιαίας καταδίκης, ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἑτέραν ὁμοίαν παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀποστόλου, εἰς Ρωμ. ια'. 26, «Καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται». Τὸ νόημα τοῦ τελευταίου αὐτοῦ ἐδαφίου δὲν εἶναι ὅτι πᾶς ὁ Ἰσραὴλ θὰ σωθῆ αὐτίως, ἀλλ' ὅτι πάντες οἱ τοῦ Ἰσραὴλ θὰ σωθῶσιν ἐκ τῆς τυφλώσεως αὐτῶν, —